

ZEHRA

Nabizade Nazım

Öyku 1800 lü yılların sonlarında İstanbul'da saygın bir ailenin kızı olarak doğan Zehra, oldukça kıskanç bir yaratılışa sahipti. Bu hislerinden ötürü küçük yaşlarında kardeşini boğmaya kalkışmıştı. Zehra'nın babası Şevket, kızının vahşete kadar ulaşan bu duygularından son derece rahatsız oluyor, kızı için endişe duyuyordu. Yaşının büyümesiyle, Zehra olgunlaşacağına, daha acımasız bir kıskanç haline geldi. Şevket, evlenince durgunlaşır düşüncesiyle yanında çalışmakta olan Suphi ile kızının evlenmesi için önayak oldu. Her iki gençte birbirlerine ilk gördükleri andan itibaren aşık olmuşlardı. İzdivaçları gayet mutlu bir şekilde devam ederken, Suphi'nin annesi Münire, Sırrıccemal adındaki genç ve güzel hizmetçiyi oğlunun ve gelinin evinde istihdam etti. Zehra'nın evlendiğinden beri ket vurmaya çalıştığı hisleri, Sırrıccemal'in eve yerleşmesiyle depreşti. Suphi, karısının rahatsızlığını fark ederek, Zehra ile daha da yakından ilgilenmeye, iltifatlar etmeye başladı. Bu tutumla Zehra'yı dizginlemeye çalışırken Sırrıccemal'i arzuladı. Zehra, evde hafiyelik yapmasına ve yaptırmasına rağmen hizmetçi gebe kalmıştı. Suphi, her iki kadını da sevmekteydi, ancak, hamile olan Sırrıccemal'e bir ev tutarak yanına yerleşti. Zehra, yardımcıları ve kayınvalidesi ile birlikte yaşantısını devam ettirmekteydi. Kocasını unutamamış olsa bile ,içindeki intikam, hınç arzuları aşk ve sevgiden daha üstün gelmekteydi. Ürani ismindeki Rum bir fahişeyi kocasına musallat etti. Suphi, tesadüfen tanıştığını düşündüğü Ürani'nin davetkar ve şuh tavırlarından etkilendi. Sırrıccemal'i ve doğmamış bebeğini unutarak Ürani ile keyifli savurgan bir hayat yaşamaya başladı. İşine gitmeyi de seyrekleştirerek, ticari faaliyetlerini yardımcısı Muhsin'e devretti. Sırrıccemal terkedilmişliğin, parasızlığın ve bebeğini kaybetmesinin buhranı neticesinde intihar etti. Zehra intikam planının kusursuzca işlediğini görüyordu. Suphi'nin hazır paraları erimeye başlamıştı. İşlerini bıraktığı Muhsin ise başıboşluğun fırsatlarından istifade içindeydi. Suphi, mevcut gayrimenkullerini teker teker satıyor, geleceği düşünmeksizin yaşıyordu. Her ne kadar, bu hayattan kurtulmaya çalıştığı, Ürani'den nefret ettiği haller olsa da, Ürani kendisini bir mıknaş gibi çekiyordu. Zehra ise Muhsin ile evlenerek, hem Suphi'nin işlerini tamamen kontrol altına almak, hem de Suphi'yi kıskandırmak fikrini uyguladı. Zaman içinde Ürani tekdüze yaşamdan ve parasız erkekten sıkıldı. Zehra'nın tüm talimatlarını da fazlasıyla yerine getirdiğinden artık Rum fahişe için oyunun sonuydu. Suphi, ayrılığı benimseyemiyordu. Ne kadar yalvarsa da, Ürani'yi geri döndüremedi. Zaman içinde tüm parası da bitti. Suphi, artık hanlarda konaklayan derbeder bir serseri idi. Bir ara annesi aklına geldi, annesinin Zehra'nın evlenmesiyle sokağa atıldığını öğrendi, fakat bu durumu pek umursamadı. Ürani ve sevgilisini öldürdü. Delil yetersizliğinden ötürü serbest bırakıldı, Trablusgarp'e sürgün edildi. Zehra tasarladığından daha kötü bir senaryo ile intikamını almıştı velhasıl bu durumdan hoşnut değildi. Arzusu, kendisini ahlaksız bir kadın uğruna terk eden kocasının aşk ve sevgi dilenerek geri dönmesiydi. Zehra tesadüfen yolda hayatını kaybetmiş fakir, ihtiyar ve perişan bir kadın gördü. Bu kadın kayınvalidesi Münire'ydı. Planladığı yoldaki kötü sonuçlardan dolayı artık yaşamak istemiyordu, ne var ki, dini duyguları Sırrıccemal gibi bir ölüm şekline müsaade etmiyordu. Fakat, kederinden ve pişmanlığından hastalanarak hayatını kaybetti.

Tema

Kıskançlık Zehra kitabının teması kıskançlıktır. Zehra'nın kıskançlığı romandaki herkesin hazin bir son yaşamasına neden olmuştur.

Kişiler

Zehra Başkarakter Zehra, acımasızca kıskançlık hisleri olan, küçük yaşlarında kardeşini bile boğmaya çalışmış bir insandır. Çok sevdiği kocasını başka bir kadına kaptırınca, kıskançlık ve intikam hisleriyle planlar yapar. Bu senaryoya dahail olan kendisi dahil herkesin bedbaht bir hayat yaşamasına ve ölmesine neden olur.

Suphi Zehra'nın kocası Suphi, eğitilmiş, terbiyeli bir adamdır. Zehra'yı severek evlenir ancak kadınlara karşı zaafı olan, vicdansız, aile bağları olmayan, çapkın bir adamdır.

Sırrıccemal Eve hizmetçi olarak getirilen Sırrıccemal, genç, güzel, hayatta kimsesi olmayan fakir bir kızdır. Suphi'ye aşık olarak hayatının hatasını yapar. Başlarda ahlaksız bir durum yaşadığının farkındadır ve rahatsızdır fakat zaman içinde kanıksar. Suphi tarafından terk edilir, bebeğini kaybeder ve parasız kalır. Yaşadığı acılara dayanamayarak intihar eder.

Ürani Öksüz ve yetim kaldığı için fuhuşa itilmiş, güzel bir kızdır. Zehra'nın kurduğu oyunun parçası olarak yola çıkar. Suphi'yi hiç sevmeyen, hem Zehra'dan alacağı para için, hem de Suphi'ye harcatacağı para ve lüks yaşam için bir süre birlikte olur. Suphi'den alacaklarının hepsini elde edince ayrılır. Sevgiliyle birlikte Suphi tarafından

öldürülür.

Münire Suphi'nin annesi Münire asil bir ailenin kızıdır. Ev işlerine yardımcı olur düşüncesiyle istihdam ettiği Sırrıccemal en büyük hatasıdır. Kocasının evi terk etmesiyle geliniyle yaşamaya başlamış ancak Zehra tarafından itilip kakılmış, hor görülmüştür. Zehra Muhsin ile evlenince de sokağa atılmıştır. Perişan halde ölmüştür.

Zehra

Karakter Saygın bir ailenin kızı olarak hayata başlayan Zehra son derece kıskanç bir kızdır. Ailesi kızlarının bu durumunda rahatsız olmakta ve endişe duymaktadır. Kıskançlık duyguları, ruhsal hastalıklı bir hal alan Zehra, dini hisleri kuvvetli olsa da, vicdansız, kinci ve plancıdır.

Aktiviteler Zehra, Suphi ile evlilik hayatında sabahın erken saatlerinde kalkıp, köşkün bahçesinde kahvaltı ederek, Suphi ile beraber geçirirdi. Kişisel bakımlarına önem verirdi. Kocasından ayrı kaldığı zamanlarda ise, kanaviçeleriyle uğraşır, dantel yapardı. Düzenli olarak müzik dersi alır, haricindeki zamanlarda ise müzik tekrarı ve çalışmaları yapardı. Ayrılığın ardından zevk aldığı her şeyden elini çekti.

ÖRNEK ANILAR

Kıskanç Küçük yaşlarından itibaren kıskanç halleri, Zehra'nın ailesini endişelendiriyordu. Bu hastalıklı durumun normal olmadığı aşıkardı. "Zehra çocukluğundan beri gayet kıskançtı. Hele kendisinden iki yıl sonra doğan Bedri'yi o derece kıskanırdı ki birkaç kereler çocuğu adeta boğmak, kafasını ezmek gibi vahşetlere kadar cüret ettiği görülmüştü. Kızın bu huyu Şevket'i ciddi olarak düşündürmekteydi. Bu yaratılıştakilerin özellikle kadınsalar ilerde gayet feci olaylara sebep olacaklarını biliyordu. Belki zaman, kızın şu vahşi mizacını değişir ümidiyle bir müddet bekledi. Zehra'nın yaşı ilerledikçe kıskançlığı da artmaktaydı."

Ruhsal yönden hastalıklı Zehranın çevresindeki herkes, ileri derecede kıskanç olan bu kızın durumunun hastalık olduğunu, O'nun normal olmadığını biliyordu. "Bazı defalar merhametin bu derecesinden usanarak gözleri önünde gezinen karmakarışık hayali zihninden çıkarmaya çalışırdı. 'bir kıskanç deli kızla bu kadar uğraşmak! Yetişir yetişir...'"

Kinci Zehra, kendisine yapılan kötülüğü unutacak, bağışlayacak tabiatında bir kadın değildi. Acımasızca planlar yapardı ve kusursuz uygulardı. "Zehra işin sonuna kadar gitmek, intikamını tam almak için yemin etmişti. Yeminini bozmayı aklına bile getirmiyordu." Zaman zaman, planlarını beğenmez, daha etkili ve trajik sonlar hazırlardı. "Suphi için, Ürani vasıtasıyla hazırlamakta olduğu intikamı yeterli görmemeye başlamıştı. Birkaç gündür zihninde büyük bir plan hazırlıyordu." Zehra, kocasını Sırrıccemal'e kaptırınca, Sırrıccemal'e de kinlenmişti. Sırrıccemal, yaşadığı hazin olayların neticesi olarak intihar etti, Zehra için ise bu kadar hazin bir son ise kını yanında önemli değildi. " 'Bakırköy'de istasyon civarında bir evde, Sırrıccemal Hanım adında birisinin kendisini evin sarnıcına atarak intihar ettiği duyulmuştur. ' İşte Zehra'nın intikamı, m birer birer alınmaktaydı."

Suphi

Karakter Zehra'nın kocası Suphi, son derece terbiyeli büyümüş, yakışıklı bir erkektir. Tahsiline ve terbiyesine dikkat edilerek büyütülmüştür. Ne yazık ki ailesinin sevgi ve bağlılığına layık olamamış, aile bağları hiç olmayan, çapkın, hovarda, vicdansız bir adamdır.

Aktiviteler Suphi, evlilik hayatında Zehra ile keyifli bahçe sefalarıyla, karısıyla meşgul olarak geçirmiştir. İşlerine bağlı, iyi bir ticaret adamıdır. Ürani ile yaşamaya başladıktan sonra, işi unutmüş, danslı, çalgılı eğlenceler, lüks, gösterişli ve sorumsuz yaşama kendini kaptırmıştır.

ÖRNEK ANILAR

Çapkın Suphi, Zehra ile evlenene kadar, kadınlarla gönül ilişkileri olmayan, karısını severek evlenen bir adamdır. Sırrıccemal'in eve gelmesiyle, genç ve güzel kadından etkilenmiş, arzulamaya başlamıştır. "Sırrıccemal'i sevmesinde bazı maddi belirtiler buluyordu. Bir başka deyişle, karısını ruhu sevmişti. Şimdi Sırrıccemal'i maddi yanı yani 'benliği' sevmekteydi. En önce bu fark suphi'nin dikkatini uyandırdı. Halbuki benliğini, cinsel arzularını memnun edebilmenin adeta imkansız bir şey olduğuna inanıyordu." Suphi, zaman içinde duygularına ket vuramamaya başlar. "Rastladığı yerde sırrıccemal'i gözleriyle yiyecekmiş gibi büyük bir hırs ve iştahla bakıyordu. Mümkün olsa günden güne ateşlenen hırs ve arzusunu yatıştırmaya can atıyordu."

Aile bağları kopuk Suphi için aile bağlarının ve ailesinin hiçbir önemi yoktu. Zehra ve annesini Sırrıccemal

uğruna unuttu ve terk etti. İlk başlarda geçimlerini ve bakımlarını üstlendiyse de, kendisinden sonra onlara ne olduğunu umursamadı. “Münire'yi yalnız başına bıraktığından beri zavallı kadın tek başına borç harç yaşayabilmişse de, borçların birikmesi üzerine alacaklıların sıkıştırılmaları artmış ve kadıncağız bu sıkıntıları gdermeye kendisinde güç bulamayınca, sonunda şuna buna avuç açmak zilletini yaşamaya mecbur kalmıştı.”

Kıskanç Suphi, ürani'ye karşı delice kıskançlık hisleri içindeydi. “Suphi, Ürani'yi na kadar da kıskanıyordu. Sokakta kol kola gezdikleri zaman, Ürani'ye doğru çevrilen yabancı bakışlar Suphi'nin kanını galeyana getirmekteydi.”

Ürani

Karakter Beş yaşındayken annesi, henüz oniki yaşına basıncada babasını kaybeden Ürani, fakir ve sefil bir hale gelmiştir. Halası Fani'de esasında son derece yoksul, kendi ihtiyaçlarını görmekte zorlanan bir hanımdır, fakat Ürani'deki cevherin farkındadır. Kızı fuhuş yuvalarına götürerek, karakterinin berbat şekilde oluşmasına neden olmuştur. Ürani, kimseyle duygusal bağ kurmayan, hayatı zevk ve eğlenceye göre kuran, sefahat düşkünü bir kadındır. Erkeklere hitab etme, kendine aşık etme konusunda üstüne yoktur, cilveli ve şuhtur. Parası biten erkekle de derhal bağlarını koparacak, arkasına dönmeyecek kadar da vicdansızdır.

Aktiviteler Ürani, en zengin kesimlerin hayat standartlarına göre yaşamayı ister. En pahalı kimselerin katıldıkları, yemek, dans, tiyatro, mehtap gezileri keyif aldığı etkinliklerdir

ÖRNEK ANILAR

Cilveli/Şuh Çocuk yaşında batakane yaşantısına alışan Ürani, erkeklere hitap etme konusunda eşsizdir. Kimi nasıl aşık edeceğini, aşkından delirteceğini iyi bilir. “Ürani mükemmel bir içki sofrası hazırlamıştı. Ortaya getirdi. Suphi'yi soydu, temiz bir kıyafet giydirdi. Yanına oturdu, tatlı tatlı sohbetle başladılar. Suphi böyle bir zevk aleminin tadını şimdiye kadar hiç tatmamıştı. Kendisinden geçmek üzereydi. Ne Sırrıccemal'i düşünüyordu, ne de Zehra'yı. Rakının verdiği sıcaklık beynine kadar vurmuş; bir taraftan da bir şehvet ateşi damarlarını sarmış; Ürani tepeden tırnağa bir işve kesilmiş; Suphi zevk ve neşesinden bayılmış gitmişti.

Sefahat Düşkünü Ürani, geçimini erkeklerden sağlayan bir kadındı. Gençliğini ve güzelliğini sonuna kadar kullanıyor, lüks yaşantısını sağlıyordu. Suphi, zengin bir adamdı. Başta alışık olmadığı ortamlara Ürani'nin isteğiyle gider olmuştu. “Suphi artık mağazaya da gitmemeye başlamıştı. Ürani'den bir dakika bile ayrılmaya tahammül edemiyordu. Mağazasını Muhsin'e terk etmiş, kendis, ' high life' a yani sosyete hayatına başlamıştı. Mgündüzleri onikide yataktan kalkarlar, öğle yemeklerini yiyip üçte dörtte gezmeye çıkarlardı. Akşam yedi civarında gelip akşam yemeğini yerler, dokuzda onda çıkıp gidecekleri yere giderlerdi. Gidecek yerlerse sınırlı değildi. Bazen Fransız Tiyatrosu'na, bazen Verdi'ye, bazen Tepebaşı'na, Konkordiya'ya, bazen Kristal'e, bazen de rastgele bir konsere giderlerdi. Balolardan, suarelerden de geri kalmazlardı.”

Vicdansız Ürani, birlikte olduğu erkeklerden alacağını aldıktan sonra, adamların akibetine üzülmez, duygusal bağ kurmazdı. Büyüdüğü ve yaşadığı hayat tarzıyla vicdansız bir kadın olmuştu. Parası bitmiş, her şeyiyle tükenmiş Suphi'ye de acımadı. “ Suphi yalvaran gözlerini Ürani'ye dikmiş, melül melül bakıyordu. Ürani bu bakışlardan daha çok rahatsız oluyordu. Hemen Suphi'yi silkip yere düşürerek ayağıyla çiğnemeye, elleriyle de vurmaya başladı.”

Sırrıccemal

Karakter Suphi'nin annesi tarafından eve yerleştirilen hizmetçi Sırrıccemal, oldukça güzel, alımlı Kafkas kızdır. Eve ilk geldiği zaman, hanımının kendisinden duyduğu rahatsızlığı anlamış, düzeni bozarım korkusuyla, hanımının ve evin beyinin çevresine sokulmayan terbiyeli bir kızdır. Suphi'ye aşık olduktan sonra ise büsbütün karakter erozyonuna uğramış, bambaşka bir kadın haline gelmiştir. Kinci, plancı, şüpheci ve ahlaksız bir karaktere bürünmüştür. Zorlukla kazandığı adamı kaybetmemek düşüncesi ile de evhamlı bir kadın olmuştur.

Aktiviteler Konakta çalıştığı zamanlarda evde vazifelendirilen Sırrıccemal, kendi evine kavuşunca, sadece kocasıyla vakit geçirmektedir. Emrinde her işine bakan çalışanı olduğu için, kendine vakit ayırır. Terk edildikten sonra hiçbir şey yapmadan, bilinçsiz bir şekilde zaman geçirir.

ÖRNEK ANILAR

Kinci Sırrıccemal, fakir bir hizmetçiyken, Suphi ile evlenince zengin, rahat bir hayata kavuştu. Suphi'yi kaybetmesi, bu güzel rüyanın bitmesi anlamına geliyordu. Sonunda sevdiği adam tarafından terk edildi. Buna

neden olanlara karşı ise müthiş bir kin duyuyordu. "Sırrıccemal intikam sevdasından zerre kadar vazgeçmemişti. Fakat intikam alacağı kişi değişmiş demekki. Ne olursa olsun, onun kim olduğunu bulup çıkarmaya karar verdi."

Evhamlı/ Vesveseli Sırrıccemal'i yakıp bitiren Suphi'yi kaybetme korkusu, genç kadının evhamlı bir hal almasına neden oldu. "Bugün Suphi her zaman bindiği trene yetişemeyerek, bir saat kadar gecikmişti. Zaten kıl üzerinde duran Sırrıccemal bu gecikmeden hemen evhama kapıldı. 'iş işten geçti. Eyvahlar olsun korktuğum başıma geldi!' Bir türlü yerinde oturamıyor, odadan odaya geziyor, rast geldiği eşyayı karıştırıyor, dolapları açıp kapıyordu"

Plancı Konağa ilk geldiğinde, fakir, dünyayı hiç tanımayan, zavallı bir hizmetçiyken, Suphi'yi kazanmak uğruna verdiği savaşın neticesinde Sırrıccemal plancı, fettan bir kadın haline geldi. "Maksadını gerçekleştirebilmek için iki plan yapabilirdi: Ya Suphi'yi ne olursa olsun, Zehra'yı boşamaya razı etmek, ya da hile yapmak..."